

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

የዑምራ ኣደራረግ ስርዓት

አማርኛ

أمهري

صِفَةُ الْعُمْرَةِ

አዘጋጅ

ዐብዱልዐዚዝ ቢን ዐብደላህ ቢን ባዝ

صِفَةُ الْعُمْرَةِ

የዑምራ አደራረግ ስርዓት

سَمَاحَةُ الشَّيْخِ

عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَازٍ

رَحِمَهُ اللَّهُ

አዘጋጅ

ዐብዱልዐዚዝ ቢን ዐብደላህ ቢን ባዝ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

የዑምራ አደራረግ ስርዓት

አዘጋጅ

ዐብዱልዐዚዝ ቢን ዐብደላህ ቢን ባዝ

ምስጋና ሁሉ ለአላህ ብቻ የተገባ ነው፤ ከዚህ በመቀጠል ይህ የዑምራን ሥርዓት በተመለከተ አጭር ገለፃ ነው።

ለአንባቢዎቻችን ይህንን የርሳቸውን የዑምራ አደራረግ ስርዓት በዚህ መልኩ አብራራለሁ፡-

ዑምራ ማድረግ የፈለገ ሰው ሚቃት (ኢሕራም ማድረጊያ ስፍራ) ጋር ሲደርስ መታጠብና ንፅህናውን መጠበቅ ይወደድለታል። ሴት ልጅም የወር አበባ ወይም የድህረ ወሊድ ደም እያየች ቢሆንም እንኳ ተመሳሳዩን ማድረግ አለባት። ነገር ግን ከደም ንፁህ ሆና እስክትታጠብ ድረስ ጠዋፍ ማድረግ የለባትም።

አንድ ሰው የኢሕራም ልብሱን ትቶ ሰውነቱን ሽቶ ይቀባል። ሚቃት ላይ ሰውነቱን መታጠብ ካልቻለ ችግር የለውም፤ ነገር ግን ከተቻለ መካ ሲደርሱ ጠዋፍ ከማድረግ በፊት መታጠቡ ይወደዳል።

ሰውዬው የተሰፋ ልብሱን በሙሉ አውልቆ ብትን ጨርቆችን ሽርጥ እና ኩታ ይለብሳል፤ ጨርቆቹ ንጹህ እና ነጭ ቢሆኑ ይመረጣል።

ሴቶችን በተመለከተ ግን ኢሕራም የሚያደርጉት

በተለመደው ልብሳቸው ነው፤ ልብሱ ግን ጌጥና ዝና (ከሌሎች ሴቶች ወጣብሎ ዓይን ውስጥ መግባት) የሌለበት መሆን አለበት። (ሴቶች መሕረም ካልሆኑ /ባዳ ከሆኑ/ ወንዶች ፈታቸውንና እጆቻቸውን የሚሸፍኑት ኒቃብ፣ ቡርቃ እና ዳንት ባልሆነ ሌላ ልብስ ነው)።

ከዚያም በልቡ ወደ (ዑምራ) ስርአቱ ለመግባት አስቦ በአንደበቱ "ለበይክ ዑምረተን" ወይም "አልላሁምመ ለበይክ ዑምረተን" ብሎ ይነይታል። ኢሕራም ያደረገ ሰው ታሞ ወይም ጠላትን ወይም መሰል ነገርን በመፍራቱ የአምልኮ ሥርዓቱን ማከናወን አልቻልም ብሎ ከፈራ ኢሕራም ውስጥ ሲገባ ቅድመ ሁኔታን ማስቀመጡ ተፈቅዶለታል። እንዲህም ይላል፡- "ፈኢን ሐበሰኒ ሐቢስ ፈመሐሊ ሐይሁ ሐበሰትኒይ" (ትርጉሙም)፡-

﴿فَإِنْ حَبَسَنِى حَآبِسٌ، فَمَجَلِّ حَيْثُ حَبَسْتَنِى﴾

"የሚያግደኝ ነገር ከተከሰተ የኢሕራሜ ፍፃሜ በታገድኩበት ቦታ ነው።" ይህም የዱባዐህ ቢንት አዝ'ዙባይር አላህ መልካም ሥራዋን ይውደድላትና ሐዲሥን በመመርኮዝ ነው።

ከዚያም ነብዩ (የአላህ ሰላትና ሰላም በእርሳቸው ላይ ይስፈንና) ያደረጉትን ዓይነት ተልቢያ ያደርጋል እርሱም፡- "ለብበይክ አልላሁምመ ለበይክ፤ ለበይክ ላ ሸሪክ ለከ ለበይክ፤ ኢነል ሐምደ፤ ወንኒዕመተ፤ ለከ ወልሙልክ፤ ላ ሸሪክ ለከ ለበይክ" ትርጉሙም፡ (አላህ ሆይ ጥሪህን ደጋግሜ አቤት ብያለሁ! አሁንም ደጋግሜ ጥሪህን አቤት ብያለሁ

አላህ ሆይ! አንተ አጋር የለህም። ምስጋና፣ ፀጋና ንግስናም ለአንተ ነው። አጋር የለህም።» ይህንን ተልቢያ፤ ኃያሉን አላህ ማውሳትን እና ዱዓ ማድረግን ወደ ቤቱ (ካዕባ) እስኪደርስ ድረስ ያበዛል።

የተከበረው መስጂድ (መስጂደል ሐራም) ሲደርስ ቀኝ እግሩን አስቀድሞ ይገባል እንዲህም ይላል፡- "ቢስሚልላህ ወስሰላቱ ወስሰላሙ ዐላ ረሱሊላህ አዑዙ ቢልላሂል ዐዚም ወቢወጅሂሂል ከሪም ወሱልጣኒሂል ቀዲም ሚነ-ሽ-ሸይጢኒ-ር-ረጂም፤ አልላሁምመ ኢፍተሕ ሊይ አብዋበ ረሕመቲክ።" ትርጉሙ፡ (በአላህ ስም፣ ሰላትና ሰላም በአላህ መልዕክተኛ ላይ ይስፈን። በኃያሉ አላህ፣ በተከበረው ፊቱ እና ጥንታዊ በሆነ ንግስናው፣ ከተረገመው ሰይጣን እጠበቃለሁ። አላህ ሆይ የእዝነት በሮችህን ክፈትልኝ።)

የአላህ ቤት (ካዕባ) ጋር ሲደርስ ተልቢያ ማለቱን አቁሞ ወደ ሐጀረል አስወድ (ጥቁሩ ድንጋይ) ይሄድና የሚመችና ሰዎችን በማጨናነቅ (በመገፋፋት) የማያስቸግር ከሆነ አጠገቡ በመሆን በቀኝ እጁ ይዳብሰዋል ይስመዋልም። ሰላምታን በሚያቀርብ ጊዜም እንዲህ ይላል፡ "ቢስሚልሂ አላሁ አክበር" (በአላህ ስም፤ አላህ ታላቅ ነው)፤ መሳም የማይመቸው ከሆነ በእጁ፣ በዱላ ወይም መሰል ነገር መንካትና የነካበትን ነገር መሳም ይችላል። መንካት የሚከብድ ከሆነ ወደ ሐጀረል አስወድ በመጠቆም "አላሁ አክበር" (አላህ ታላቅ ነው) ይበል ያመለከተበትን እጁን ግን አይስምም።

ጠዋፉ ትክክለኛ ይሆን ዘንድ ጠዋፍ የሚያደርገው ሰው ከትንሹም (ዉዱእ ማድረግ ከሚያስፈልገው) ሐደሥም ሆነ ከትልቁ (ገላ ትጥበት ከሚያስፈልገው) ሐደሥ ንፁህ መሆን አለበት። ምክንያቱም ጠዋፍ ሥርዓቱን በሚያከናውኑ ጊዜ መናገር ተፈቀደ እንጂ ልክ እንደ ሰላት ነውና።

ካዕባን በግራው በኩል አድርጎ ሰባት ዙር ጠዋፍ ያደርጋል (ካዕባን ይዘራል)። ፍክነል የማኒ ጋር ሲደርስ ከቻለ በቀኝ እጁ ይነካውና እንዲህ ይላል፡- “ቢስሚላህ ወላሁ አክበር” ነገር ግን አይስመውም። እሱን መንካት የሚያስቸግረው ከሆነ ግን ወደ እሱ ሳይጠቁም ወይም “አላሁ አክበር” ሳይል ትቶ ዙሩን መቀጠል ይኖርበታል። ምክንያቱም ይህ ከነቢዩ (የአላህ ሰላትና ሰላም በእርሳቸው ላይ ይስፈንና) አልተላለፈምና ነው።

ሐጀረል አስወድን (ጥቁሩን ድንጋይ) ግን እርሱ ጋር በደረሰ ቁጥር ቀደም ሲል እንደጠቀስነው እየነካው ይስመዋል ካለበለዚያ እየጠቆመ አላሁ አክበር ይላል። በመጀመሪያዎቹ ሶስት የጠዋፍ አል-ቁዱም (መካ የመግባት ጠዋፍ) ዙሮች በተለይም ለወንዶች በሰምሶማ ማለትም እርምጃዎችን ከማቀራረብ ጋር ፈጠን ያለ አረማመድ መራመዱ ይወደዳል።

እንዲሁም ለወንድ ልጅ በጠዋፍ አል-ቁዱም ዙሮች ሁሉ “የኢድጢባዕ” አለባበስ መልበስ ይወደድለታል። “ኢድጢባዕ” ማለት፡ የኩታውን መሃል ቀኝ ብብቱ ስር በመክተት የኩታውን ጫፎች በግራ ትከሻው ላይ ማድረግ

ነው።

በሁሉም ዙሮች ውስጥ በተቻለ መጠን ዚክር (አላህን ማውሰት) እና ዱዓእ (አላህን መለመን) ማብዛቱ ይወደዳል።

በጠዋፍ ወቅት የሚደረግ የተለየ ዱዓም ሆነ ዚክር የለም፤ ስለዚህም አንድ ሰው የፈለገውን ዓይነት አዝካር እና ዱዓእ ማድረግ ይችላል። በሩክነል የማኒ እና ሐጀረል አስወድ መካከል ሲደርስ ግን (ረብበና አቲና ፊ ዱንያ ሐሰነትን ወፊልአኪረቲ ሐሰነትን ወቂና ዓዛበን-ናር) ይበል (ትርጉሙም)፡-

﴿...رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾

ጌታችን ሆይ! በምድረ ዓለም ደግን ነገር (ጸጋን) በመጨረሻይቱም አገር ደግን ነገር (ገነትን) ስጠን፤ የእሳትንም ቅጣት ጠብቀን ይህንንም የሚለው በእያንዳንዱ ዙር ነው፤ ምክንያቱም ነብዩ (የአላህ ሰላትና ሰላም በእርሳቸው ላይ ይስፈን) ይህን ማድረጋቸው የተረጋገጠ በመሆኑ ነው።

ሰባተኛው ዙር የሚጠናቀቀው ከተቻለ ሐጀረል አስወድን (ጥቂሩን ድንጋይ) በመንካት እና በመሳም ወይም ከላይ በተገለጸው መሰረት "አላሁ አክበር" እያለ በመጠቆም ነው። ጠዋፍን ካጠናቀቀ በኋላ ኩታውን ይለብሳል፤ (አውጥቶት የነበረውን ቀኝ እጁን በማስገባት ኩታውን) በትኩረት ላይ ያደርግና ጩጮችን በደረቱ ላይ ያደርጋል።

ከዚያም ከተቻለ ከመቃሙ ኢብራሂም ጀርባ ሁለት ረከዓ

ሰላት ይሰግዳል። ይህን ማድረግ ካልቻለ በመስጂዱ በማንኛውም ሥፍራ ይሰግዳቸዋል። ከሱረቱል አል-ፋቲሐ በኋላ፡- በመጀመሪያው ረከዓ ሱረቱል ካፊሩን በሁለተኛው ረከዓ ደግሞ ሱረቱል ኢኸላስን ያነባል። ይህ ተመራጭና በላጭ ነው፤ ነገር ግን ሌላ የቁርአን አንቀጽ ቢያነብም ምንም ችግር የለውም። ከዚያም ሁለቱን ረከዎች ካጠናቀቀ በኋላ ከተቻለ ወደ ሐጀረል አስወድ ያቀናል።

ከዚያም ወደ አስ'ሰፋ ይሄድና (ወደ ኮረብታው) ይወጣል ወይም ስፍራው ላይ ይቆማል፤ ከተቻለ (ወደ ኮረብታው) መውጣቱ ይበልጣል፤ ከዚያም የኃያሉን አምላክን ቃል ያነባል፡- "ኢን-ስ-ሰፋ ወልመርወተ ሚን ሸዓኢሪልላህ" (ትርጉሙም)፡-

﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ...﴾

(ሰፋና መርዋ ከአላህ /ትዕዛዝ መፈጸሚያ/ ምልክቶች ናቸው...) (አልበቀራህ፡ 158)

(ሰፋ ላይ ከወጣ በኋላ) ወደ ካዕባ አቅጣጫ መዞሩ ይወደዳል (ከዚያም) አላህን ያመሰግናል ያልቀዋልም እንዲህም ይላል፡- (ላ ኢላሃ ኢላላህ ወሕደሁ ላ ሸሪከ ለህ፤ ለሁል ሙልኩ ወለሁል ሐምዱ ወሁወ ዐላ ኩሊ ሸይኢን ቀዲር፤ ላ ኢላሃ ኢላላሁ ወሕደህ፤ አንጀዘ ወዕደህ፤ ወነሶረ ዐብደህ፤ ወሀመል አሕዘበ ወሕደህ) (ትርጉሙም፡ ከአላህ በቀር በእውነት የሚመለከ አምላክ የለም፤ ለርሱም ተጋሪ የለውም፤ ንግሥናም የርሱ ብቻ ነው፤ ምስጋናም ለርሱ ብቻ

የተገባው ነው፤ እርሱ በሁሉም ነገር ላይ ቻይ ነው፤ ከአላህ በቀር በእውነት የሚመለከ አምላክ የለም፤ ብቸኛ አምላክ ነው፤ ቃሉንም ፈፀመ፤ ባርያውንም ድልን አቀዳጀ፤ ብቻውን ሆኖ ስብስቦችን አሸነፈ።) ከዚያም እጆቹን ወደ ላይ በማንሳት የቻለውን ያህል ዱዓእ ያደርጋል (አላህን ይማጸናል) ይህንን ዚክር እና ዱዓእ ደግሞ ሶስት ጊዜ ደጋግሞ ይላል።

ከዚያም ከሰፋ ወርዶ ወደ መርዋ እየተራመደ ይሄዳል የመጀመሪያው (አረንጓዴው) ምልክት ጋር ሲደርስም ሁለተኛው (አረንጓዴ) ምልክት ጋር እስኪደርስ ድረስ በደንብ ይሮጣል (በፍጥነት ይጓዛል)።

ሴትን ልጅ በተመለከተ አውራ (መሰተር ያለባት) በመሆኗ በደንብ መሮጧ በሽሪዓ አልተደነገገም። ከዚያም እየተራመደ ወደ መርዋን ከረብታ ይወጣል ወይም ስፍራውው ላይ ይቆማል፤ ከተቻለ (ከረብታው ላይ) መውጣቱ በላጭ ነው፤ ሰፋ ላይ ያለውን እና የፈፀመውን ሁሉ መርዋ ላይም ይደግማል። ከዚያም ወርዶ ሰፋ እስኪደርስ ድረስ መራመድ ባለበት ቦታ እየተራመደ መፍጠን ባለበት ቦታ ደግሞ እየፈጠነ ይጓዛል። ይህንንም ሰባት ጊዜ ይደጋግመዋል። ከሰፋ ተነስቶ መርዋ እስኪደርስ ያለው ጉዞ አንድ ዙር፤ ከመርዋ ወደ ሰፋ ሲመለስ ደግሞ ሁለተኛ ዙር (እያለ በዚህ መልኩ ይቆጥራል)። መጓጓዣ ላይ ሆኖ ሰዕይ ቢያደርግ (ከሰፋ ወደ መርዋ ቢመለስ) ምንም ችግር የለውም፤ በተለይም አስፈላጊ በሚሆንበት ጊዜ።

ሰዕይ (ከሰፋ ወደ መርዋ በሚመለስበት) ወቅት ዚክር እና ዱዓእ በቻለው መጠን ማብዛቱ ተወዳጅ ነው። እንዲሁም ምንም እንኳን ያለውዱእ ማድረግ የሚበቃለት ቢሆንም ከትላልቅ (የገላ ትጥቦችን ግዴታ ከሚያደርጉ) እና ከትናንሽ (ዉዱእ ማድረግን ግዴታ ከሚያደርጉ) ሐደሦች ንፁህ መሆን ይኖርበታል።

ሰዕዩን እንዳጠናቀቀ ወንድ ከሆነ ጭንቅላቱን ይላጫል ወይም ያሳጥራል። በላጭ መላ የጭንቅላትን ፀጉር መላጭት ነው። መካ የደረሰው የሐጅ ወቅት በተቃረከ ጊዜ ከሆነ ግን በሐጅ ወቅት የቀረውን ፀጉሩን ይላጭ ዘንድ ፀጉሩን ማሳጠር በላጭ ይሆንለታል። ሴት ከሆነች ፀጉሯን ትሰበስብና የጣት ጫፍ ወይም ከዚያ ያነሰ መጠን ትቆርጣለች። ኢሕራም ላይ ያለ ሰው ከላይ የጠቀስናቸውን ስርዓቶች ከፈፀመ የዑምራ ስርዓቱ ሙሉ ለሙሉ ይጠናቀቃል። አልሐምዱ ሊላህ (ምስጋና ሁሉ ለአላህ የተገባ ነው)። በኢሕራም ወቅት ለእርሱ እርም ተደርገው የነበሩ ነገሮች ሁሉ የተፈቀዱ ይሆኑለታል።

አላህ እኛንም ሆነ መላ ሙስሊም ወንድሞቻችንን ሃይማኖቱን በአግባቡ ለመገንዘብና በእርሱ ላይ ለመፅናት ያድላን፤ መልካም ሥራችንን ከሁላችንም ይቀበል። እርሱ ቸርና ለጋስ ነውና።

የአላህ ሰላትና ሰላም በባሪያውና መልዕክተኛው በነብያችን ሙሐመድ፣ በቤተሰቦቻቸው፣ በባልደረቦቻቸው እና እስከ ቂያማ ቀን ድረስ በመልካም በተከተሏቸው ላይ

ሁሉ ይስፈን።

የዑምራ ስርአቶች አጭር ማጠቃለያ በ13/2/1416 ሂ
ምንጭ: ከሸይኩ ጽሕፈት ቤት (የሸይክ ኢብኑ ባዝ
የፈትዋዎች ስብስብ እና መጣጥፎች 17/425)።

رسالة الحج والعمرة

محتوى إرشادي شرعي لقاصدي المسجد الحرام
والمسجد النبوي باللغات

